

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dež. zbor v Gradcu.

Ni nemogoče, da je slov. ljudstvo naše na Malem Štajarju na nas že nevoljno, ker govorimo o razpravah dež. zbora le redko na tem mestu in druge se jih dotaknemo le toliko, kolikor je potrebno, da povemo, pri čem da smo s tem dež. zborom. Ali kaj čemo drugače? Večina v tem zboru je liberalna, čez silo nemška in še konservativni Nemci, katerih sedi v njem kacic devet ali deset, ne držé s cela z našimi slov. poslanci.

Kar se torej godi v njem, to gre v prvi vrsti za nemške, malo za naše koristi in kar še ima zbor drugih reči v svojih razpravah, to je tako malostno, da ni vredno, naj izpregovorimo o tem še kako besedo. To je žalostno, ali kaj moremo mi za to, da je resnično!

Imeli so doslej že šest sej, ali le ene reči niso v njem pogodili, da bi imela kaj pomena, če ni hodilo za stvari, ki so slov. ljudstvu na škodo. Za predlog konservativnih Nemcev, naj se vpelje ženitbenska oglasnica, niso se skorej še ti gospodje zmenili ali kedar je dr. Wanisch vzropotal zoper slov. vpisovanje v zemljiških bukvah, tačas so bili vsi zoper to, še celo konservativni Nemci.

V šesti seji, dne 9. decembra, pa so slov. poslanci storili moško stopinjo ter izrekli svoje začudenje, kako da more vlada, kateri je v prvi vrsti na skrbi, da se ne godi kaka krivica štaj. prebivalcem, pustiti prosto roko dežel. šolsk. svetu, da sili nemški jezik v slov. ljudske šole celo zoper postavbe, zoper član 19 ustanovnih drž. zakonov. Vprašanje, ki gre do ces. namestnika ter razkazazuje le-to krivico, je to-le:

Zadnji čas je vis. c. kr. deželni šolski svet po potu ukazov odločil, naj se na tukajšnjih očitnih ljudskih šolah ne uči nemški jezik samo za obvezni učni predmet, ampak v nekaterih poučnih predmetih že celo, kakor poučni jezik (to je, nekaj reči mora se deca na slov. šolah učiti nemški. Ured.)

Take odredbe so nasproti članu 19. drž. ustanovne ustave z dne 21. dec. 1867, tam se pravi od besede do besede:

„V deželah, v katerih prebiva več narodov, naj so očitne šole tako vrejene, da dobode vsak narod potrebna sredstva se izučiti v svojem jeziku brez vsake sile.“

Ali nasproti so le-one odredbe tudi § 6 drž. šolske postavbe z dne 14. maja 1869, kjer stoji:

„O poučnem jeziku in o podučevanju v kakem drugem dež. jeziku razsodi po zaslišanju teh, ki vzdržujejo šolo, v okvirju po postavah določenih mej dež. šolska uprava.“

Po besedi tega članka ne smelo bi se v slučajih, kedar bi posamezni krajni ali okrajni šolski sveti vpeljavo drugega deželnega jezika, kakor obveznega terjali, privoliti temu, kajti tako zahotevanje bi ne bilo „v okvirju po postavah določenih mej“.

Tem manje pa bi imel vis. c. kr. dež. šol. svet pritrditi enacim odredbam, kedar vložijo dotični krajni in okrajni šolski sveti ugovor zoper nje.

Podpisani dež. poslanci dovolijo si tedaj staviti do Nj. ekselencije, ces. namestnika vprašanje:

„Je-li vis. vlada volje, dotične, obstoječim postavam nasprotne odredbe c. kr. dež. šolsk. sveta déti ob veljavo, t. j. v tukajšnjih očitnih slov. šolah nemški jezik za neobvezljiv poučni predmet razglasiti, potem pa tudi le-ta jezik, kakor poučevalni jezik odpraviti.“

V Gradcu dne 7. decembra 1887.

M. Vošnjak, J. Kukovec, J. Jerman, dr. Radaj, dr. Šuc, dr. Jurtelea.

Tako naši poslanci. Ces. namestnik je rekel, da ni v obče taci odredbe, a kjer so, o teh bode pa odgovoril v kateri prihodnjih sej. Mogoče, da že bode to storil, predno ta list pride v roke naših bralcev. Če se to še izgodi, predno se ta list natisne, bomo, to se vé, tudi njegov odgovor našim bralcem koj pristavili, ali toliko

rečemo že tudi sedaj lahko, da je težko prati — kožuh.

Dva lista slovenskim mladeničem.

I. list.

Stareji ljudje pripovedujejo, da svoje dni ni bilo toliko tepežev in razprtij med fanti, kakor sedaj. Tudi v pravnih knjigah prejšnjih časov se ne čita toliko o tepežih, kakor dandanašnji. Sedaj pa že skoraj ne mine nedelja, da bi kje koga ne „izštihali“.

„Ce u ked'n tjažko dejlajo,
U nedelo usja zelumpajo;“

poje se o mladeničih; pa je tudi resnica. Ko se celi teden trudijo, pride sobota, pa hajdi v krčmo. Tam pijejo, pojejo, kolnejo, zabavljajo, dokler ne odbije ura, ko je treba krčme pozapreti.

V nedeljo pridejo tje do cerkve, pa se zbojijo, da bi se strop na-nje podrl, zato raje zunaj ostanejo. Še ni zadnji blagoslov, že nekateri koracajo „kakor race“ v krčmo, da si olajšajo prepolne mošnje, drugi jim sledijo pozneje. Le malo jih je, kateri takoj domov odidejo.

V krčmi prepevajo pesmi brez vse vrednosti in nekatere celó take, da mora pošteno dekle zarudeli obraz zakriti, ko jih sliši. Posebno po večernicah pa se zbera še deklet v krčmi, in mladeniči napajajo jih, kakor morejo, saj vedó, da vinjen človek se ležje pregovori.

Ker pa ima že na tihem kdo na katerega „piko“, začnejo jeden drugega dražiti, — se sporečejo, skregajo, stepejo in zaznamljajo kje koga za celo življenje v spomin.

Ko se razletijo na vse strani, nekateri spat, drugi „na lov“, tedaj je sicer konec za tisti večer, pa drugi dan so, kakor bi od mrtvih vstali, blede, zdelani, trudni, — mošnje pa prazne. Tedaj se klaverno držijo in zavidajo tistim, ki so svoj denar prihranili in niso svojega zdravja v nevarnost stavili.

Kateri pa se kar iz cerkve domov vrnejo, le-ti se zberejo pri enem ali drugem v vasi, pojejo poštene pesmi, čitajo slovenske časopise in knjige in če vmes tudi kaj pijejo, vendar se ne vpijanijo. Potem se pa ljudje čudijo, kje se oni toliko naučijo, da znajo več, kakor drugi rojaki. Tistega pa ne vedó, da so ravno tisti čas, ko so ti doma čitali, drugi v krčmi „prečitali“.

Ljuba mladina! Položite zdaj roke na svoja gorka srca in vprašajte svojo vest, kaj je boljše! Gotovo ni med vami nobenega, ki bi rekel: „Oh, kaj knjige, kaj časopisi; kdo bo tako neumen, da bi se tako pametno držal, pa denar hranil; zdaj vživajmo, dokler smo mladi!“ Gotovo ga ni, ki bi bil raje neumen ubožec, kakor premožen, moder mož.

Oho! že vem, kaj hočete reči. Mislite si: „Jaz bi že raje doma ostajal, pa nimam družbe; tudi tovariši bi me vtegnili zasmehovati.“ Ljubi

mladeniči! Naj vas to nič ne skrbi; povem vam, da veliko vaših tovarišev tako misli, kar to, da se vas sramujejo, drugačni biti. Tisti pa, ki to-le čitate, nesite časopis v tovaršijo, prečitajte tam in dobro vam bo, če ubogate, kar se vam tukaj svetuje.

Zberite se kedaj po meši pred cerkvijo, iz treh, čveterih vasi skupaj, pa se pomenite tako-le:

Vsako nedeljo si pritrčajte jedno smodko, recimo le dva novičiča, zložite skupaj, pa si kupite kako knjigo. Recimo, da vas je skupaj v vsakej družbi samo deset, znese dvajsetico ali za literček slabega vinca in za to se že knjižica dobi.

Če vsak mesec zberete 80 kr., za to je že krasna, velika knjiga, — celo leto znese 9 fl. 60 kr., za kar lahko naročite več časopisov, postavim „Slov. Gosp.“, ki le 3 fl. stane. Za ostalih 6 fl. si nakupite knjig, lepih povesti, pesni in enakih reči.

Idite vprašat g. župnika ali g. učitelja, kake povesti so slovenske najlepše in najboljše, pa si jih pripravite. Potem si kupite škrinjo (omaro), kamor knjige hranite in izvolite si hišo, kjer bi se škrinja hranila.

Kdo da bo prejel čital, kdo da pozneje, zato vadjajte ali številke vlecite! Časopise pa najbolje, da skupaj v nedeljo čitate. („Slov. Gosp.“ izhaja iz Maribora v četrtek, je tedaj v nedeljo gotovo že vam v rokah.) Kdor je najizurjenejši, ta naj počasi čita, drugi pa poslušajte.

Tiste knjige pa, ki jih posamezni potrebujejo, naj si jih za-se kupijo, potem pa radi posodijo, v zameno lahko drugih dobijo. Prepevajte skupaj poštene pesni, pa tudi v cerkvi pojte na glas. Glejte! tako bote v dobrovoljne družčini, ne da bi po nepotrebem denar zapravljali.

Vsak teden 2 kr., kaj je to! Vendar si prihranite mnogo, ker ni treba denarja v krčmi pustiti. Saj se lahko šalite, veselite, tudi piti si lahko prinesete, ako kateri mladenič gosti zna, imate lahko tudi godbo.

Zdaj pa recite, ali se vam ne dopade tako življenje? Ali bi ne bilo prijetno vsak teden kaj novega izvedeti, pa brez zapravljanja v vselej družbi preživeti? Ti mladenič, ki to čitaš, stopi k svojemu tovarišu, dogovorita se in dobita še več drugih zraven; Bog pa naj bo z vami. To vam želi z vsem srcem vaš prijatelj Častilko.

Blizu Celja, meseca decembra 1887.

Gospodarske stvari.

Plesnjive kleti.

Sitnobo ima človek, ako pride v klet, pa vidi, da visi po vseh stenah, kotih in sodih

plesnoba. Le-ta mu dela škodo pri posodi ali tudi zdravje trpi človeku, če biva delj časa v taci kleti. A takih kleti je več in izlasti jeseni in po zimi dela se taka plesnoba rada v kletéh.

Vsekako je dobro, če ima človek pomoč zoper to sitnobo. V naslednjih vrstah podamo našim bralcem tako pomoč, treba je samo, da se je poslužijo, toda previdnim jim je biti pri njej. Vzame se eden ali dva kilograma navadne soli ter se vloži ona v kako globljo kamenito posodo. Sodi se morajo dobro zadelati in če je še kaj druga v kleti, kar bi trpelo škodo, naj se izpravi iz kleti.

Za tem se vlije pol litra žveplene kisline na sol, človek pa, ki to stori, naj jo hitro pobriše iz kleti. Le-ta mora seveda biti zadelana pri oknih in pri dverih. Dve uri ali ka-li naj ostane tako zaprta, a človek ne sme v tem času va-njo, sicer bi ga zadušilo. Po dveh urah odpró se najprej okna od zunaj, da izpuhti klorov plin iz nje in še le čez nekaj časa je varno iti v klet.

Sedaj pa se omete cela klet, stene, koti, sodi, sploh vse, kar se najde plesnjivega v kleti. Tudi tla je treba potlej izmesti. Kleti, pri katerih se naredi tako, izgubé ves plesnjivi smrad, kajti klorov plin umori vse življenje, tedaj pa tudi plesnobo.

Le-ta poskus je zanesljiv in ni se bati druga, kakor da se ne pusti kacih reči v kleti, ki bi jih umoril klorov plin.

Vrbince.

Spomladi leta 1888 oddajajo se iz drž. vrto-
tov pri Gradcu. Premstättenu, v Muravi in Liet-
zenu sadike igličastega in vrbovega lesovja,
to pa posestnikom lesov, ki imajo spričevalo
občinsko, da so ubožni, zastonj pri imenovanih
vrtovih.

Premožniši posestniki dobodo pa enake sa-
dike tudi v vrtovih za ceno, kakor je ima ona
vsled dela, tedaj

za 1000 triletnih smerek za 1 fl. 60 kr.,
za 1000 dveletnih pa za 1 fl. 20 kr. Dveletne
mecesne, črne in bele bore pa 1000 za 1 fl. 40 kr.
Delo se računi po 50 kr, za tisoč, namreč za
izkapanje, zlaganje in spravljanje na železnico
ali pošto.

Kdor torej želi taci-
sadik, naj že bo brez
denarja ali za denar, oglasi se naj vsaj do dne
20. januarja 1888 pri c. kr. dež. gozdničar-
skem nadzorniku v Gradcu. Le-ta stanuje v c. kr.
namestniji ter bode jim odgovoril, ali in ko-
liko dobodo sadik, najdalje do dne 20. febru-
varja 1888. Kdor se oglasi pozneje, na-nj se
pa ne ozira.

V prošnji je ime in domovina zapisati raz-
ločno pa tudi to, po kateri poti, železnici ali
pošti, kdo želi sadike vzprejeti. Kdor pa pride
sam po-nje, naj to naznani v svoji prošnji.

Sejmovi. Dne 19. decembra na Teharjah.
Dne 20. decembra v Gradcu in dne 22. decem-
bra v Brežicah.

Dopisi.

Iz Celjske okolici. (Volitev volilnih
mož.) Pred 3 leti propali smo Slovenci v na-
šej občini pri volitvi volilnih mož za državno-
zbornsko volitev. Nemškutarji so nas preloput-
nili. Mislili smo, da izmed nemškutarjev tako
nikdo ne pride volit, ker še niso nikdar poprej
pri volitvi volilnih mož zmagali. Zarad tega
prišlo je k volitvi komaj do 30 naših volilcev.
Ko so pa nemškutarji videli, da ni ravno pre-
mnogo Slovencev prišlo, pritisnili so iz gostilne,
kjer so bili skriti, in mi smo propali z enim
glasom. — Tudi letos so nemškutarji mislili,
da nas bodo obladali. Dali so vse svoje mo-
že na tistem poklicati k volitvi. Narodni pa ni
bil nobeden povabljen, akoravno postava pravi,
da se morajo vsi volilci k volitvi povabiti. Pa
Slovenci poznamo nemškutarske muhe, za to
smo bili opazni, ter smo se tudi dogovorili in
se 6. dec. v obilnem številu zbrali na volišču.
Ko smo tje prišli, in videli malo številce na-
sprotnikov, vedeli smo koj, da letos bodemo
sopet zmagali mi Slovenci. In tako je tudi bilo.
Naši volilni možje so dobili 49 glasov, nasprotni
pa samo 29! — Tako se je sopet pokazalo, da
Slovenci lahko zmagamo, ako le hočemo sami,
in smo složni. — Iz tega pa tudi vsak lahko
razvidi, da moremo ravno tako Slovenci zma-
gati po novem letu pri volitvi v občinski od-
bor ter se rešiti sedaj na občini vsegamogočnega
Stibeneka, če bodemo složni, in če pridemo vsi
k volitvi in volimo narodno.

Iz Celjske okolice. (Volitev dežel-
nega poslanca.) V torek 13. decb. sklenole
so se volitve volilnih mož Celjskega okraja.
Vdeležitev nikjer ni bila prav živahna, pa tako
vnemarna, kakor v Škoflji vesi, menda nikjer
ne; od 400 volilcev prišla sta le dva, po tret-
jega so posebej morali poslati! Ker so vsi ti
trije bili od nam nasprotnne stranke, izvolili so
— kakor se razume — le volilnih mož svoje
glihe. Škofljoveščani, to ni hvale vredno! —
Da bode v petek, dne 16. t. m. blag. gosp. dr.
Josip Sernec deželnim poslancem izvoljen,
ni dvomiti. Ker se pa ne manjka takšnih huj-
skalcev, ki bi radi slogo slovenskih volilcev
krušili, naj par besedi o našem g. kandidatu
spregovorim. — Premislimo, kaj smemo terjati
od moža, kateri se nam za poslanca nasvetuje.
Kaj? — Da ima bister um, za narod svoj gorko
srce; da stoji na svojih nogah ter ima roke
odprte za potrebe našega milega naroda. Vpra-
šam vas, kje imamo v našem okraju moža, ki
bi te lastnosti imel v obilnejši meri, kakor jih
ima naš bodoči poslanec gosp. dr. Josip Sernec,

Da ima bister um, priča nam je toliko zamotanih pravd, katere je njegov bister um srečno izpeljal, ne le v Celju in v Gradcu, nego tudi na Dunaju. Dnes pa posebej omenjam zadnje Forregerjeve pravde proti „Süd. Post“. Naš kandidat, g. dr. Srnec je „slovitega“ dunajskega odvetnika liberalnega poslanca Celjskega mesta, dohtarja Foreggerja pred Celjsko okrožno sodnijo tako sijajno premagal, da si bo ta gotovo premislil, še kedaj z dr. Sernecem „črešenj zobati“. — Da ima on za slovenski naš narod prav toplo srce, pokazal je že dostikrati, posebno pa kaže kot načelnik Celjske posojilnice, kjer mu je vedno za to skrb, da se ljudem denar, kolikor le mogoče, po ceni izposojuje. Ker ima lastno hišo, vrte in vinograde svoje, tudi sam dobro vé, kje da kmeta najbolj črevelj žuli. Da on na svojih nogah stoji, kakor le redko kdo, pokazal je najbolj očitno na den prihoda Njih cesarskih Visokosti cesarjeviča Rudolfa in njegove visoke sopruge v Celju. Ker je on neodvisen od Celjskih strahonj, dal je brez strahu razobesiti celo vrsto slovenskih tribojnic: na svoji hiši, na svoji pisarni ter na Celjski posojilnici. On svoje barve nikdar še ni zatajil: Da ima za potrebe milega slovenskega naroda vedno odprte roke, pričujejo vsa slovenska društva, ki ga prištevajo svojim radodarnim udom, posebno pa še Celjska čitalnica, katerej je on mnogoletni predsednik, potem pa „dijaška kuhinja“ in dr. Kar ga pa nam še posebno priporočuje, je njegova miroljubnost, s katero je vsaki čas delal za slogo med duhovnimi in svetovnimi narodnjaki. Slovenski volilni možje! Takšnemu kandidatu z dobro vestjo damo svoj glas! Naš poslanec je dr. Josip Sernec!

Volilni mož Celj. okolice.

Iz Gomilske. (Nova šola.) Dne 17. t. m. blagoslovilo se je tuk. novo z zelenjem in zastavami okrašeno šolsko poslopje na kaj veličasten način. Začela se je ta redka a pomenljiva slovesnost s sv. mašo, katerej je sledilo blagoslovljenje šolskih sob in učiteljskih stanovanj po domačem župniku preč. g. Luku Jeriša o navzočnosti čast. g. kaplana Janez Tomaniča, jako vrlo zastopanega učiteljstva in mnogobrojnega ljudstva, med tem dveh županov, udov kraj. šol. sveta ter občinskih odbornikov. Zvršivši blagoslovljenje, obrne se že omenjeni g. župnik proti občinstvu, zahvaljevaje se faranom za obilne troške, katere je zidanje od njih zahtevalo, g. načelniku pa za trud, katerega je pri tem delu imel. Razkladal je potem prav temeljito, kako težaven da je učiteljski stan, kako izredno važnost ima za blagor človeštva seobno, ako mu služi kot vodilo naše geslo: vse za vero, dom, cesarja; da stariši učitelje bodi si duhovskega ali posvetnega stanū vedno spodobno spošтовaje spolnjujejo eno najvažnejih dolžnosti; opominjal otroke k ubogljivosti in

pridnosti ter zakliče konečno skrbnemu očetu šolstva, ki je tudi za našo stavbo daroval 200 fl. t. j. presvitlemu cesarju trikratni „živio“, kateri je bil navdušeno sprejet. Kot drugi govornik oglasil se je g. nadučitelj Franc Šorn iz iz Št. Jurja, kateri se je v prvej vrsti zahvalil g. župniku za lep, šoli in učiteljstvu toliko prijazen govor, naglašal je posebno važnost rednega šolskega obiskovanja, dokazoval veliko potrebo vzajemnosti med stariši in učitelji, ter grajal tu in tam se še nahajajočo grdo razvado, da nekateri roditelji učiteljem v vsem nasprotujejo ter otrokom ravno to prepovedujejo, kar se jim je v šoli zapovedalo. G. Cukala zahvaljuje se č. g. župniku za izvrsten govor ter njemu kot načelniku skazano čast ter izroči vodji šole g. J. Reichu šolske ključke s prošnjo, naj blagovoli poslopje poškodovanja varovati. Zahvali se tudi navzočim zastopnikom všolanih občin za prijazno podporo, katera se mu je skazala z rednim uplačevanjem potrebnih denarnih doneskov. Sprejemaje ključke zagotovi tukajšni g. učitelj, da ne sprejme v svoje varstvo samo golega zidovja in znotranje oprave, marveč v prvej vrsti najdražji zaklad starišev, to je njih otroke, za katerih dušni in telesni blagor hoče z gđč. učiteljico ter s čast. g. katehetom vred neumorno skrbeti, vodč jih k temu, da postanejo dobri kristijani, značajni domoljubi in pošteni državljani. Da se bo ta vzvišen namen ležje dosegel, prosi navzoče in nenavzoče stariše blagohotne podpore, učence pa opominja k marljivosti in ubogljivosti. S preponižno pohvalnostjo omenja konečno očetovske skrbi, katero ima naš presvitli vladar za napredek šolstva in s tem se slavnost v šoli sklene. Pri skupnem obedu, katerega se je vdeležilo čez 30 oseb, zadonela je prva napitnica (Fr. Šorn) presvitlemu cesarju, druga po naduč. Vidicu tuk. gosp. učitelju, kateri se potem dragim tovarišem za tako obilno vdeležbo presrečno zahvaljuje, dalje napil je g. Vidic starosti Savinjskih Slovencev, vrlemu županu g. Gašpar Šornu, g. Gabršek pa preč. g. L. Jeriši in J. Tomaniču, oziroma vsemu narodnemu duhovstvu in naduč. Šorn g. Gabršeku. Med veselimi petjem slišalo se je potem še več govorov, izmed katerih omenjam le zahvale g. tuk. učitelja, katero je izrekel g. Gabršek-u za velikodušni dar 10 fl. namenjen tukajšnjim revnim učencem. Zabava bila je v obče izvrstna, kar priča resnica, da so se gostje še le o poznej noči razšli.

Iz Vojnika. (Raznoterosti.) Bog obvaruj cesarico! Tako so z ljubeznijo prosili imendneva vsi zvesti državljani, tako tudi Vojničanje. V cerkvi se je zbralo dosti ljudi. Ali mislite si, kako so bili neprijetno zadeti, ko se ogласi s shodov: „Gott erhalte...“ neumljiva jim pesem. Začuden se je narod po cerkvi po-

gledoval, takega petja se pač ni nadejal. Bog mu ta greh odpusti! Orgljavec se pač ni s tem prikupil. Zadnjič se je o njem čitalo, da mu tista koča ni nečastno stanovanje. Res je, ako bo tako po volji nemčurjev delal, ne bode še take vreden in utegne še iti. Po volji nemčurjev, pravimo, ker bil je „nataknen“. Da se orgljavec, če ni druga, s kako obljubo lahko natakne, to je Vojničanom znano. A zanaprej si prepovemo take slučaje! O prejšnjem g. nadučitelju je nekedaj „Slov. Gosp.“ dejal, da se ga treba izogihati, kakor kosmatega kožuha; kaj bi se pa še le o sedanjem reči smelo! Dasi ravno smo njegove nazore ali prav za prav pohlep že prej znali, kakor smo ga med sebe dobili, vendar pa smo upali, da bode pri nas tiste opustil. Nô, motili smo se. Ravno on je tako oblastno stopil na kor, ter zapovedal, naj se nemško poje. Vojničanje, zapomnite si ga! Upamo, da se ne primeri več kaj takega. — Tržki mladi svet (pa le šest fantov) je prodal (po kmečko) nevesto za 20 gld. Od gospodičev bi pričakovali več pameti! Kje si „omikani Slovence!“

Quidam.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nekaj dni sem šumi čudno po Avstriji ter je podoba, da se bliža — vojska. V četrtek dne 8. decembra je bil na Dunaju zbor višjih generalov ter so bili svitli cesar sami vpricho. Kaj da se je v njem sklenilo, to se sicer ne zna, nekaj pa se že uni šum polegava poslej. Krive so ga bile novice, da zbira Rusija čez navado veliko vojaštva ob naših mejah. -- Mestni zastop na Dunaju je vzprejel z vsemi glasovi predlog, da pošlje mesto sv. Očetu častitko o priliki njih zlate sv. meše. — Štaj. dež. zbor je poslal posebno deputacijo k svitlemu cesarju zavoljo železnice Eisenerz-Vordernberg. Le ta bode se vé, da na nemškem Štajarju in koristi tedaj le Nemcem. V 7. seji tega zbora, dne 13. decembra ni bilo kaj posebnega. — Koroški dež. zbor je sklenil postavo, da se ponadačuje žganje. računi se tega davka za prihodnje leto 159.000 gld. — V Beljaku je umrl župan pl. Dollhopf, pravi se, da je bil velik Nemec. — Ultranemški dež. šolski svet v Celovcu ne trpi, da se učitelji čutijo za Slovence. Kar čez noč dobodo taki povelje, naj gredó Bog zna, v kak nemški kot. Pravica to pač ni ali pa je — nemška. — Kranjski dež. zbor dobode novo obč. postavo v obravnavo. Po njej bile bi nadžupanije in županije; slednje bi imele samo svoje šole in premoženje, če ga imajo, na skrbi, vsa druga opravila pa nadžupanije. Kakor je podoba, pa je dež. zbor ne vzprejme. — Ljubljana dobi z novim letom svojo lastno hranilnico, njej bode na čelu veletržec g. Fr. Souvan in še čvetero družih go-

spodov. — V Goriškem dež. zboru gredó razprave gladko naprej; vladni zastopnik brani bolenišnico usmiljenih bratov zoper pritožbe, kakor jih ima g. posl. dr. Rojic zoper njo. „Slov. bralno društvo“ v Gorici vrlo napreduje ter je vrla pomoč izlasti ubožnim delalcem. — Zoper javne plesse se glasé sedaj že tudi učitelji na Primorju, občine storé pa le redko kaj zoper nje. — Nova obrtnijska šola v Trstu dobi plinovo razsvetljavo, priprave za njo stojé gotovo svojih 2000 gld. — Na morju, iz Soluna v Trst, je imela velika ladija nesrečo. Reklo se je, da je na njej ogenj nastal, in h kratu so planili vsi ven iz ladije na čolne. Pri tem se jih je več zadušilo, 47 pa potopilo a ognja ni bilo, pač pa so tatje v zmešnjavi ukradli kapitanu 60.000 lir. — V Kopru, glavnem mestu Istre, zboruje dež. zbor ter ima večino laško, manjšina poslancev pa je hrvaška. Le tem godi se, kakor našim v Gradcu, tedaj ne dobro. — Po Dalmaciji je bil na večih krajih zadnje dni potres, škode pa ni napravil. — Ogerski trgovinski minister, grof Szechenyi, odstopi in pride na njegovo mesto mož, ki bode še trje s Tiszom v zvezi, ne mara, da bode kak kalvinec.

Vunanje države. V tem, ko vznemirja Bolgarsko vprašanje ves zapadni svet, zboruje Bolgarsko sobranje mirno naprej ter vtrjuje oblast princa Ferdinanda. Njegova vlada ima veliko večino sobranja za-se. To pa se ve, da ne reče ondi veliko, kajti že čez noč zgine večina. Posojilo še ni gotovo, kajti nihče ne zaupa prav, da se princ Ferdo vzdrži na vrhu. — Srbski kralj ima sedaj precej lepe dneve ter se skupščina, drž. zbor, prizadeva, da izpolni vse želje njegove vlade. — Na mejah naših v Rumuniji bode poslej več reda, kajti meje so sedaj stalno določene. — Rusija zatrjuje, da ne misli na vojsko z Avstrijo, ali človek ji težko verjame, kajti sila veliko vojaštva ima nakopičeno tik naših mej. Toliko pa ga ni, da bi se vojska mogla že dnes ali jutri začeti. — Nemški drž. zbor ne mara za povišanje carine na žito a Bismarck hoče, naposled bode pa gotovo — povišanje. — Cesar Viljem je v veliki skrbi, koga da bodo za naslednika. To je pa zato, menimo, krivo, da so poročila gledé raka v cesarjevičevem grlu precej ugodna. — Anglija ni zadovoljna z Rusijo, kajti ruski poslanec v Teheranu, knez Dolgoruki, izpodkaplja ji ondi tla, to je že mogoče. — Francija ima sedaj že srečno tudi svoje ministerstvo, na čelu mu je Tirard. Ker sta dva prejšnja ministra tudi v tem ministerstvu, ni menda veliko razločka med prejšnjo in sedanjo vlado. Predsednik, Carnot, proglašá o svojem nastopu, da hoče na zunaj mir, doma pa spravo med stranikami. Te obljube niso, da jih človek zavrže ali drugo vprašanje je, kako jih bode mož izpeljal. — Spanija bi prišla rada v vrsto velesil, t. j.

vlad, ki veljajo za velike, doslej jih imamo v Evropi šest, poslej bilo pa bi jih sedem. Italija je sedaj še najmlajša. — Crispi, ital. minister, se grozi francoski republiki, ako hoče le-ta seči po Tripolis, deželi v gorenji Afriki, — s pestjo. Pravi, da ji Italija ne pusti teh dežel nikoli v oblasti. — Trgovinska pogodba z Avstrijo je dognana in ji manjka še samo, da ji pritrdi ital. drž. zbor. — V Abesiniji se že blizu, da vresničuje, kar smo bili kedaj rekli, da ne pride ondi do vojske. Abesinski kralj Neguš je pri volji, da sklene brž ko brž mir, pa tudi Italijanom ni Bog vé, kako za vojsko. — K sv. Očetu je prišel posebni poslanec angleške kraljice, Viktorije, vojvoda Norfolški. — Grški krajevič je dobil od nemškega cesarja Viljema visok red, ali se pravi, da to ni nič v zvezi s kakim političnim vprašanjem. Verjetno a ni gotovo. — V Ameriki se jim zdi že preveč tujih ljudi in je sedaj v New-Yorku, glavnem mestu „zedinjenih držav“, posebna postava v razpravi, da se prepreči naseljevanje. Doma, če še tako slabo, živi se bolje, kakor na tuji zemlji.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Na Moravskem pridelajo v Polešovicah najboljšo kapljico. Vino je res dobro, pa tistih rožic ni v njem, ki iz našega štajarskega vina dišijo, kedar letina potegne.

Predolgih gostov se ljudje radi naveličajo, tedaj je treba prijazne Polešovice zapustiti in se od ljubih prijateljev posloviti. Iz voza še enkrat segneva jubilantu v roke, in voz zdrdra izpred farovža proti Velehradu.

Sta se li v koči vozila? Poslušajte, pa ušesa jako napinajte, ker voz tako ropoče, da človek sam svojega glasa ne sliši. Voz je take sorte, da bi nosil 5 polovnjakov vina; lestvice in tla so lepo zeleno pobarvana, črez lestvice je položena deska, in na deski midva visoko sediva in zaničljivo doli na svet gledava. Zadi v košu je bila hranjena najina prtljaga. Dolgo se vozimo med njivami: hudo naju je treslo, in če bi se vtegnila kateremu naših čitateljev jetra zatrditi, naj se gre v Polešovice na tisti voz vozit, gotovo, da se mu jetra zopet omehčijo.

Kraj posestva in po mejah imajo slivje nasajeno, druge sorte drevesa so redka. Ker so ravno slive trgali, je naju kje bodi raz slive gledal, če ne Slovak, pa Slovaček.

Velehrada nismo pred videli, dokler nismo bili sredi njega; grič ga nam je zakrival. Tukaj tedaj je blaženi kraj, kjer sta sv. apostola Ciril in Metodij postavila svojo stolico, raz ka-

tere sta širila krščansko vero med Moravani in Čehi, pa tudi med Slovaki in Slovenci. Tukaj je tudi umrl sv. Metodij ter svoj tek slavno dokončal. Okoli desete ure predpoldne sem tukaj služil sv. mešo, da se Bogu zahvalim za dar sv. vere, in da počastim velika slovanska apostola, katera sta nam prinesla veseli glas iz nebes.

Cerkva je jako prostorna in prelepa; ravno tako velikansk je grad poleg cerkve, res — Velehrad! Veliki altar iz ličnega belega marmorja je v Rimu izsekan in je stal 36.000 gld. Altarna miza je gladka in svitla, kakor zrcalo, in stoji zadi na marmorni plošči, a predi na dveh okroglih marmornih nogačah. Če se skloniš in pogledaš pod altar, vidiš tamkaj zadi na plošči izsekano troje jako mojsterskih podob. Največa podoba kaže sv. Metodija, ki v svoji škofijski obleki stoji sred ljudstva in duhovstva ter jih prosi, da naj ostanejo pri njem ter bedijo do tretjega dne. S tem jim je prerokoval svojo smrtno uro. Podoba na levi strani kaže, kako se sv. Ciril poslavlja od svojega brata, ki je šel nazaj na Moravsko, dokler je sam v Rimu ostal. Ciril drži Metodija za desnico ter mu pravi: „Preljubi Metodij, ne pozabi na naše brate Moravane“. Kaj pa predstavlja podoba na desnici, vam ne morem povedati, ker sem pozabil. Menil sem sicer, da tega ni moč pozabiti, pa nesrečni pomnež pač človeka zapušča. Skoraj bi bilo, da bi človek zmiraj imel svinčnik in papir pripravljen, da bi vse luknje za-teknil, katere pomnež pušča.

Kakih 30 korakov za cerkvo stoji kapelica sv. Cirila, katero je bojda že sv. Metodij postavil.

Nek sosednji gostoljubni župnik naju je tako dolgo nadlegoval, dokler nisva privolila, da naju je nabasal in zapeljal v svoj farovž. Pred obedom smo si ogledali farno cerkev. Kazal nam je nov tabernakel, ki je tako napravljen, da tatovi prê ne morejo notri. Tam sem si na tihem mislil: ljudje pač na celem svetu kradejo. In tudi ta misel me je nadlegovala, da bi Kristus lahko gospodu župniku oporekal: „Ali meni, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več, kakor dvanajst legijonov angeljev“, da bi me varovali.

(Dalje prih.)

Smešnica 50. Kmet je poslal hlapca v vinograd, naj razseka pečevje, ki je bilo trsju na poti. Po polu dne pride pa sam za njim, da pogleda, kaj da je hlapec že opravil. Ko pride tje, vidi, da je hlapec že skoro gotov z delom. „Prav“, pohvali ga, „prav je tako. Vidim, da si se precej utrudil, tedaj pa nehaj ter si odpočij! V tem pa lahko znosiš šibrovje doli na pot, tam mi pride ravno dobro!“ — „O“, po-praska se hlapec, „to bode pa res počitek“.

Razne stvari.

(Služba božja o priliki petdesetletnice sv. Očeta.) Mil. knez in škof zaukazali so v pastirskem listu, da se na starega leta den od 4.—5. ure popoldne pri vseh farnih in podfarnih cerkvah s slovesnim zvonjenjem naznani, da je začetek zlatomešnega dne; da se prihodnjega novega leta den v stolni cerkvi v Mariboru in po vseh farnih in samostanskih cerkvah naše škofije obhaja sv. meša z zahvalno pesmijo. V stolni cerkvi v Mariboru obhajala se bode razven tega devet dni pred novim letom, tedaj začenši dne 23. dec. slovesna devetdnevnic. Tudi predstojniki farnih cerkev smejo devetdnevnic slovesno obhajati.

(Obrtnija) Vis. ministerstvo za poljedelstvo in obrtnijo dovoli za pletarsko šolo na Slatini za tri leta po 200 gld. podpore, enako svoto obeta ji tudi dež. odbor.

(Odbor kat. pol. društva v Konjicah) naznanja s tem svojim udom in društvenim prijateljem, da bode 26. t. m. namreč na praznik sv. Štefana popoldne o 1/23. uri zborovalo. Poseben ozir pri tej priliki se bode jemal na sv. Očeta Leona XIII. zlatomešnika.

(Zahvala) Korarji stolne cerkve v Ljubljani so izrekli mil. knezoškofu dr. Missia zahvalo svojo in kranjskih duhovnikov za skupni pastirski list škofov Goriške nadškofije. V njem izreka se huda, pa zaslužena obsodba čez one slov. časnike, ki so kedaj kaj nedostojno o sv. Očetu ali pa so kaj brez potrebe pisali zoper latinski jezik v obredih sv. kat. cerkve.

(Čudna zadruga.) V naših dneh si snujó razni obrtniki svoje zadruge, tam doli pri Ljutomeru pa je vsa podoba, da so si tako osnovali tudi tatje. Kacih 14 dni sem jih hoði skorej v vsaki noči po več skupaj pregledovat vinskih ali tudi drugih shramb. Žandarji so vsi nad nje, toda doslej še zastonj.

(Vprašanje.) G. dr. Ausserer, drž. in dež. poslanec mesta Maribor in tov., še doslej ni prišel v dež. zbor, a nismo tudi brali, da bi imel odpust. Povsod se sedaj vpraša, kje da tiči ta „obče spoštovani poslanec“.

(Bauerverein.) Zadnjo nedeljo je imel bauerverein Mariborske okolice nek zbor pri sv. Lenartu v slov. goricah. Prišlo je bilo pa le malo število udov, ter jih še za glasovanje ni bilo dovolj, tedaj še 20 jih ni bilo. Huje zaušnice si pač niso mogli dati, kakor so si jo dali pri tem zboru.

(Vseučilišče.) Ces. kr. vseučilišče v Gradcu šteje letos 1348 dijakov, največ se jih uči za zdravnike 531; pravoslovcev pa je 517.

(Ubežniki.) Iz Maribora sta popihala zadnje dni dva vojaka. Ime jima je Fr. Košir in Ad. Rojko. Doslej še ju niso dobili v svoje roke.

(Dr. Duhatsch †) Nekdanji župan mesta Maribor, g. dr. Ferd. Duhatsch, je dne 13. dec. umrl v Feldhofu pri Gradcu. Mesto Maribor pa mu je dne 15. dec. naredilo sijajen spreved od južne železnice na mestno pokopališče. Ranjci je bil trdno držal z liberalci, le-ti pa so ga rinili v kot o času, ko se je bil tega najmanj nadejal.

(Natolcevanje.) „Snažna“ naša prijateljica v Celju „D. W.“ pravi, da „Slov. Gosp.“ ni brez uzroka zoper dež. zavarovalnico. To je pač resnica, da mi ne pišemo brez uzroka, zato pa grdi ona, kjer more in brez uzroka vse, kar je slovensko.

(Odločitev.) Mladenči, ki se vvrsté v vojake iz Ljutomerskega okraja, pridejo poslej v pešpolk 87, ne pa več, kakor doslej pod štv. 47. Štv. 47 bode torej po času bolj, kakor na pol nemško. Nam se to ne dopade, kajti „Kin-sky“ bili so doslej le Slovenci.

(Kaljenje mirú.) Delavec P. Pramberger se je bil v mesecu oktobru v slov. cerkvi v Mariboru grdo obnašal. Doma je iz Gorenje Voličine v slov. goricah ter se je te dni imel vsled tega zagovarjati v Celju. V tem pa si je pripil „korajže“ in je dobil sedaj 2 meseca težke ječe. To ni veliko, ali mož se nam smili, kajti ti, ki so mu vzeli vero, zaslužijo še vse drugih kazni.

(Nepopolno.) „Deutsche Wacht“ rada pobere, kjer koli najde kaj, kar ni lepo za slov. ljudstvo ter obesi tisto po svoje na veliki zvon. Tako kaže na naš dopis „iz Slov. goric“ v zadnjem listu, češ, kako da se grdo obnaša naša mladina! Bodi ji to! Mi ne zakrivamo terišče-mo zdravila naših ran, ona pa prezre navlašč one vrste v dopisu, kjer se pové, kdo da je kriv teh razvad — mestni škrici, ljudje iz vrste, kakor jih šteje „D. W.“ za svoje.

(Napredek.) Izmed mladeničev, ki so jih to leto vvrstili v vojake, znajo pisati iz (slov.) Ljutomerskega okraja vsi, iz (nemšk.) Judenburškega pa le 64 izmed sto, malo jih je pa tudi iz Ptujkega okraja (70).

Listnica uredništva: G. dr. Glantschnigg v Celju: Na Vašo željo Vam potrdimo, da besede iz dopisa iz Celja v št. 48 našega lista: „po celem okraju vže čivkajo vrabci po strehah, da slovenski odvetniki izplačajo denar, ki jim pride za stranko v roke nemudoma, da pa pri nekih nemških odvetnikih ni tako itd. ne dotikajo Vas.“ — G. dr. Schurbiju v Celju: Velja isto! — G. A. P. v Fr.: Ako rabi vaš g. naduč. otroke za take reči, res ni prav, toda zadošča, če ga kdo na to opomeni prijazno, v našem listu pa ni za to mesta. — G. C. L. pri sv. R.: Vi prosite, naj damo Vašemu dopisu prostora; prav, naj ga dobi, toda v našem košu! — G. K. S. v K.: Naši bralci vam bodo hvaležni.

Loterijne številke:

V Gradcu 10. decembra 1887: 81, 58, 21, 7, 27
Na Dunaju „ „ 42, 22, 15, 86, 9

Javna zahvala.

Slavna okrajna posojilnica v Slovenjem-gradu je darovala za stavljenje nove šole pri sv. Ilju pod Turjakom osem sto goldinarjev, za koji dar se podpisani krajni šol. svet najtopleje zahvaljuje.

Krajni šol. svet pri sv. Ilju pod Turjakom.

Fr. Vivod, načelnik.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze blagega sočutja, kateri so se skazali med boleznijo in pri smrti naše nepozabljive in prelube soproge, matere, tašče in babice, gospé

Frančiške Stoeger,

izrekamo presrčno zahvalo vsem, posebno pa visokočastiti duhovščini in čč. šolskim sestram. Nadalje se zahvaljujemo gg. pevcem iz Maribora, kakor tudi vsem drugim za obilno udeležbo pri pogrebu in za razne vence.

Sv. Peter pri Mariboru,

dne 12. decembra 1887.

Žalujoča obitelj.

**Slavni c. kr. priv. vzajemni zavarovalnici
proti požarneji škodi v Gradcu**

izrekata podpisana iskreno zahvalo za odškodnino, katero jima je tako urno in natančno izplačala za škodo, po požaru in njegovih gasilcih jima pouzročeno. Zato ona toto „stara graško asekuranco“, katero v Celju g. Fric Mathes zastopa, vsem sosedom najtopleje priporočujeta.

Anton Dimec, p. d. Žošme. Roza Križan, p. d. Stožerka.
Da je temu tako, potrjuje J. Voh, l. r. župnik Šmartinski.

Oženjen organist in cerkvenik,

cecilijanec, praktično izurjen tudi v drugi godbi, z dobrimi spričevali, že nad 15 let v službovanju, slovenski rojak, 30 let star, izvrsten pevec v koralu in figuralu, žena poje izvrstno sopran, želi službo dobiti na kakšni večji župniji. Oglasila naj se pošiljajo **Fr. Bernot-u**, organistu v Možici (Miess) na Koroškem. 1-2

Pitane purane, kopune, jerebice

kupim vsaki dan po najvišji ceni

J. Robič,

trgovina s perutnino

Maribor, v Magdalenskem predmestju. 1-2

Dobro izurjen cerkovnik

z dobrimi spričevali želi prevzeti službo cerkovnika od 1. januarja 1888. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“

Naznanilo.

Pisarna okrajnega zastopništva Graške c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požaru v **Mariboru** je sedaj v Tegetthofovi ulici št. 30 v malem hramu poleg c. kr. žendarske kasarne.

W. Hrauda,

okrajni zastopnik.

4

Prave voščene sveče,

katero lepo in varčno gorijo in od katerih se ne cedi, priporoča častiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom

Franc Gert,

medar in svečar v Mariboru.

 Naročila od 5 kil naprej, izvršujejo se natančno in franko po pošti.

1-8

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Neprekosljivo sredstvo zoper pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, smrad iz ust, vetrovc, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehurju, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zabasane, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenice, jaternice in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna stekl. Varstvena znamka 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarne Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijacejske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijacejske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko prevedenem zavrtku biti in v poduku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opomneno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmid; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Judenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved. 6-52